

25.9.2014

Σημεία Λόγου Προέδρου ΣΕΒ κ. Θεόδωρου Φέσσα

στην Ημερίδα Διαβούλευσης

επί της έκθεσης του Παρατηρητηρίου για την Επιχειρηματικότητα
για την Επιτάχυνση της Απονομής της Δικαιοσύνης

- Ευχαριστούμε όσους σήμερα μας τίμησαν με την παρουσία τους, συμβάλλοντας ουσιαστικά με τις γνώσεις και την εμπειρία τους. Επίσης ευχαριστούμε όλους όσους εργάστηκαν και συνεργάστηκαν για την έκθεση του Παρατηρητηρίου για το Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος, που είναι προϊόν έρευνας υψηλού επιπέδου, καθώς και τους διακεκριμένους ομιλητές μας στη σημερινή ημερίδα.
- Σήμερα συναντήθηκαν και μίλησαν δύο κόσμοι, ο επιχειρηματικός και δικαστικός, με ανοιχτά χαρτιά, χωρίς προκαταλήψεις και στερεότυπα.
- Όλοι φιλοδοξούμε η συνδρομή μας να πιάσει τόπο για ένα καλύτερο κράτος δικαίου που θα βασίζεται σε ένα σύγχρονο, αποδοτικό δικαστικό σύστημα, το οποίο με τη σειρά του θα στηρίζει την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της πατρίδας μας.
- Είναι ίσως η πρώτη φορά στη μεταπολίτευση, που η ανάπτυξη αποτελεί κορυφαίο κοινωνικό αίτημα, αλλά και όρο επιβίωσης της Ελλάδας. Η ελληνική κοινωνία ζητά από την κυβέρνηση, τα κόμματα, τις επιχειρήσεις, τους κοινωνικούς εταίρους να συμφωνήσουμε σε ένα εθνικό σχέδιο, που θα ξεριζώσει τις στρεβλώσεις που μας καθηλώνουν και θα αναδείξει τις μεγάλες δυνατότητες που έχουμε για να παράγουμε πλούτο.
- Φυσικά, η ανάπτυξη δε στηρίζεται στο κενό. Η ραχοκοκκαλιά της είναι οι θεσμοί. Η διεθνής, αλλά και η ελληνική εμπειρία της κρίσης πιστοποίησαν με δραματικό τρόπο αυτήν την αλήθεια.
- Η Δικαιοσύνη αποτελεί βασικό πυλώνα του συστήματος δημόσιας διακυβέρνησης. Το πρόβλημα της Δικαιοσύνης βέβαια, είναι πολυπαραγοντικό και οι καθυστερήσεις στην απονομή της δεν οφείλονται μόνο στον τρόπο λειτουργίας της. Για τις επιχειρήσεις όμως, η ταχύτητα επίλυσης των διοικητικών διαφορών και όλων των διαδικασιών, στις οποίες εμπλέκονται τα δικαστήρια (όπως η φορολογία, οι συμβάσεις, οι

απαλλοτριώσεις, οι πτωχεύσεις, κλπ.) σχετίζεται άμεσα με την επιβίωση τους.

- Οι καθυστερήσεις παρεμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία των επιχειρήσεων. Τις επιβαρύνουν με δυσανάλογο διοικητικό κόστος και κόστος κεφαλαίου. Καθυστερούν ή ματαιώνουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Αποθαρρύνουν την προσέλκυση επενδύσεων.
- Κατατέθηκαν σήμερα αρκετοί αριθμοί που καταδεικνύουν το μέγεθος και την πολυπλοκότητα του προβλήματος. Η Ελλάδα έχει τα θλιβερά πρωτεία στις εκκρεμείς διοικητικές υποθέσεις στην Ευρώπη, παρά τα θετικά βήματα που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια.
- Το κόστος όμως για τις επιχειρήσεις και κατ' επέκταση για την πραγματική οικονομία, είναι ιδιαίτερα σημαντικό. Η έκθεση κωδικοποιεί τα αίτια του προβλήματος. Θα μπορούσαμε να αναφέρουμε ότι:
 - ✓ *Ο αριθμός των εισερχόμενων υποθέσεων είναι σταθερά υψηλός, ενώ ο ρυθμός επίλυσης υποθέσεων, αν και βελτιωμένος σε σχέση με το 2010, παραμένει αρκετά χαμηλός.*
 - ✓ *Στις υποθέσεις όπου εμπλέκεται το Ελληνικό Δημόσιο, το ισχύον θεσμικό πλαίσιο καλλιεργεί τη νοοτροπία εύκολης προσφυγής σε δικαστική επίλυση με αποτέλεσμα τη διαρκή συσσώρευση υποθέσεων στα διοικητικά δικαστήρια.*
 - ✓ *Το δαιδαλώδες, συχνά αντιφατικό, και συνεχώς μεταβαλλόμενο θεσμικό πλαίσιο, η μη τήρηση των αρχών καλής νομοθέτησης και η έλλειψη κωδικοποίησης αυξάνουν τον όγκο των διοικητικών διαφορών. Αναγκάζουν τους δικαστές να προβαίνουν σε αμφιλεγόμενες ερμηνείες και σταθμίσεις του εθνικού και γενικότερου συμφέροντος.*
 - ✓ *Το χαμηλό κόστος εκδίκασης υποθέσεων ευνοεί την εύκολη προσφυγή σε δικαστική επίλυση, χωρίς αυτή να είναι πάντα σκόπιμη ή αναγκαία.*
 - ✓ *Οι υποδομές και τα συστήματα υποστήριξης των φορέων απονομής δικαιοσύνης στην Ελλάδα δεν υποστηρίζονται από πληροφοριακά συστήματα, ενώ κανείς δεν μπορεί να παραβλέψει τις σημαντικές ελλείψεις σε υψηλής κατάρτισης διοικητικό προσωπικό.*
- Η έκθεση καταγράφει τις κύριες κατευθύνσεις για να λιγοστέψουν οι εισροές και να αυξηθούν οι εκροές της δικαστικής διαδικασίας σε τρεις βασικούς πυλώνες που διατρέχουν τις 90 προτάσεις της: 1) η ενίσχυση της προδικασίας και της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών 2) η ενδυνάμωση της λειτουργίας και της αποτελεσματικότητας των δικαστηρίων για την παράλληλη βελτίωση των εκροών του συστήματος, και 3) η παραγωγή ρυθμίσεων καλής ποιότητας και η συνετή χρήση των ένδικων μέσων από την διοίκηση.

- Επιτρέψτε μου να φέρω μερικά παραδείγματα που αντανακλούν το πνεύμα της έκθεσης.
 - ✓ Για την αποσυμφόρηση του όγκου των υποθέσεων στα **διοικητικά δικαστήρια**, η έκθεσή προτείνει τη συγκρότηση ομάδας δικαστών, με τη συνδρομή νομικών βοηθών για την ενιαία εκκαθάριση εκκρεμών υποθέσεων με ίδιο αντικείμενο. Η παροχή κινήτρων και κατάρτισης στους δικαστές, ώστε να χρησιμοποιούν υποδείγματα και νέες τεχνολογίες θα κάνει το έργο τους πιο αποτελεσματικό και γρήγορο.
 - ✓ Για τις διαφορές που αφορούν σε **δημόσιες συμβάσεις** προτείνεται η εισαγωγή εργαλείων πληροφορικής, η λειτουργία εθνικού μητρώου προμηθευτών για τους δημόσιους διαγωνισμούς και η δημιουργία βάσης δικαιολογητικών για τους φορείς που συμμετέχουν σε δημόσιους διαγωνισμούς και δυνατότητα αναθεώρησης κάθε φορά που υπάρχουν αλλαγές
 - ✓ Για τις **φορολογικές διαφορές**, είναι σημαντική η προτεραιοποίηση εξέτασης ενδικοφανών προσφυγών ανάλογα με το αντικείμενο τους (πχ εξέταση, κατά προτεραιότητα, προσφυγών που έχουν ως αντικείμενο την επιστροφή αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων και κυρίως ΦΠΑ)
 - ✓ Για τις διαδικασίες **πτώχευσης**, προτείνεται η εισαγωγή του θεσμού του “επαγγελματία εκκαθαριστή” προσαρμοσμένου στο ελληνικό δίκαιο και στην ελληνική πραγματικότητα. Χρειάζεται συνολικός ανασχεδιασμός της πτωχευτικής διαδικασίας έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ο στόχος της πτώχευσης για ταχεία ικανοποίηση των πιστωτών αλλά και ταυτόχρονα της γρήγορης αποκατάστασης του επιχειρηματία με την παροχή «δεύτερης ευκαιρίας».
- Τέλος, επιτρέψτε μου να υπογραμμίσω ότι είναι σημαντικό να θυμόμαστε ότι καμία λειτουργία της δημοκρατίας μας, νομοθετική, εκτελεστική και δικαστική, δεν είναι μια απομονωμένη νησίδα. Υπάρχουν αναγκαίες συμπληρωματικότητες. Το πρόβλημα είναι ότι συχνά, ο ένας επωμίζεται τα βάρη του άλλου. Η δυσλειτουργία του ενός υπονομεύει τη δυνατότητα του άλλου να είναι αποδοτικός και κοινωνικά ωφέλιμος. Έτσι δημιουργούνται φαύλοι κύκλοι που ξεκινούν από την πολιτική σκοπιμότητα, περνούν μέσα από την κακή νομοθέτηση, δυσχεραίνουν τη λειτουργία της διοίκησης και φορτώνουν τη δικαιοσύνη με δυσανάλογες υποχρεώσεις, που με τη σειρά τους παράγουν νέες παθογένειες που μετακυλίνουν στην κοινωνία και στην οικονομία. Ας θυμόμαστε λοιπόν ότι οι μεταρρυθμίσεις απαιτούν συνέργειες, για να μην απαξιώνονται ως αποσπασματικές και βραχύβιες.
- Για αυτό, όταν εμείς, ο ΣΕΒ, οι επιχειρήσεις που αιμοδοτούν την ελληνική οικονομία και συγκεντρώνουν πάνω τους τη συλλογική

προσδοκία να βοηθήσουν τη χώρα να βγει από την κρίση, μιλάμε για συνεργασία και συναίνεση, δεν το κάνουμε τυχαία.

- Όσοι υπόσχονται παροχές ή ζητούν μεταρρυθμίσεις χρειάζεται να εξηγούν με υπευθυνότητα ποιο θα είναι το όφελος για τον πολίτη, τον εργαζόμενο, τις επιχειρήσεις και γενικά την ελληνική οικονομία. Φτάσαμε σε ένα σημείο όπου τα συνθήματα δεν έχουν να προσφέρουν κάτι στο δημόσιο λόγο. Μετράνε οι πράξεις, αν θέλουμε να στηρίξουμε σοβαρές, διαρθρωτικές και δίκαιες μεταρρυθμίσεις: που κοστολογούνται, που κατανέμουν οφέλη και βάρη, που βελτιώνουν την απόδοση και το επίπεδο των δημοσίων υπηρεσιών, που κάνουν τους δημοσίους υπαλλήλους και λειτουργούς περήφανους και αποκαθιστούν την εμπιστοσύνη του πολίτη στο κράτος.
- Προκύπτει λοιπόν το συμπέρασμα ότι πρέπει όλοι να συστρατευθούμε σ' ένα εθνικό σχέδιο μεταρρύθμισης της δικαιοσύνης. Προτείνεται ως πρώτο, άμεσα υλοποιήσιμο μέτρο, να συνεργασθούν οι δικαστές και οι δικηγόροι, ώστε να μειωθεί δραστικά ο όγκος των 400.000 εκκρεμών υποθέσεων. Οι δικηγόροι μπορεί και πρέπει να είναι μέρος της λύσης και όχι του προβλήματος της υπερβολικής δικαστικής ύλης, που είναι μία από τις βασικές αιτίες καθυστέρησης στην απονομή της δικαιοσύνης.
- Είμαστε πεπεισμένοι ότι με τη συνεργασία και τη συναίνεση που θα βασίζεται στην κοινή επίγνωση των καταστάσεων, της πραγματικότητας και των δυνατοτήτων που έχει η οικονομία, όλα τα μέρη θα αντιληφθούν το κοινό συμφέρον.
- Αυτή είναι και η φιλοσοφία της έκθεσης που δίνουμε σήμερα στη δημοσιότητα, αλλά και ο τρόπος που σκεπτόμαστε και πράττουμε στον ΣΕΒ.